

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 20.2.2024 v Českých Budějovicích v senátě složeném z předsedy Ondřeje Vítů a soudců Vladimíry Hájkové a Jiřího Šťastného v trestní věci **obžalované** [REDACTED], **roz.** [REDACTED], **narozené** [REDACTED] v [REDACTED], trvale bytem [REDACTED], pro přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku, o odvoláních poškozených [REDACTED] a [REDACTED] proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 22.11.2023, č.j. 38 T 83/2023-163,

takto:

I.

Podle § 258 odst. 1, písm. f) odstavec 2 tr.ř. **se** k odvoláním poškozených [REDACTED] a [REDACTED] napadený rozsudek **částečně zrušuje**, a to v adhezních výrocích týkajících se odvolatelek.

II.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. **se znovu rozhoduje** tak, že obžalovaná je podle § 228 odst. 1 tr.ř. povinna zaplatit na náhradě nemajetkové újmy poškozeným:

- 1) [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku **168 472 Kč**, s úrokem z prodlení ve výši 15 % p.a., jduoucím
 - a) z částky 968 472 Kč od 01.12.2023 do 12.12.2023 a
 - b) z částky 168 472 Kč od 13.12.2023 do zaplacení;
- 2) [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku **205 672 Kč**, s úrokem z prodlení ve výši 15 % p.a., jduoucím
 - a) z částky 1 105 672 Kč od 01.12.2023 do 12.12.2023 a

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rubicková

- b) z částky 205 672 Kč od 13.12.2023 do zaplacení;
- 3) [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku **47 413 Kč**, s úrokem z prodlení ve výši 15 % p.a., jdoucím
- a) z částky 847 413 Kč od 01.12.2023 do 12.12.2023 a
- b) z částky 47 413 Kč od 13.12.2023 do zaplacení;

když se zbytkem uplatněných a soudem nepřiznaných nároků na náhradu nemajetkové újmy se tyto poškozené odkazují podle § 229 odst. 2 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních.

III.

Jinak zůstal napadený rozsudek **n e d o t ě n**.

Odůvodnění:

1. **Napadeným rozsudkem** byla obžalovaná uznána vinnou v záhlaví uvedeným přčinem a odsouzena za to k trestu odnětí svobody v trvání dvou let s podmíněným odkladem na 4 léta a dále k zákazu řízení motorových vozidel všech druhů. Byly učiněny rovněž adhezní výroky týkající se jak náhrady škody, tak nemajetkové újmy. Pro odvolací řízení jsou významné výroky o náhradě nemajetkové újmy pozůstalým poškozeným [REDACTED] a [REDACTED]. Pozůstalé manželce [REDACTED] a pozůstalé dceři [REDACTED] prvostupňový soud přiznal náhradu nemajetkové újmy v částce 800 000 Kč, pozůstalé dceři [REDACTED] pak základní nárok 800 000 Kč navýšil o 12 % na přiznaných 900 000 Kč. Všem třem poškozeným nároky přiznal i s příslušenstvím v podobě úroku z prodlení ve výši 15 % ročně běžícího od požadovaného data 1.12.2023 do zaplacení. Se zbytky uplatněných a soudem nepřiznaných nároků okresní soud odkázal tyto poškozené, jakož i další pozůstalou příbuznou na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Přčinu se obžalovaná dle skutkových zjištění prvostupňového soudu dopustila zjednodušeně řečeno tím, že 27.4.2023 kolem 19:00 hod. jako řidička osobního automobilu při jízdě po silnici z Českých Budějovic k obci Hluboká započala předjíždění linkového autobusu, aniž by reagovala na blížící se protijedoucí vozidlo, do něhož čelně narazila, v důsledku čehož zemřel jeho řidič [REDACTED], roč. [REDACTED].
3. Proti tomuto rozsudku podali řádně a včas **odvolání** poškozené [REDACTED] a [REDACTED]. Okresnímu soudu vytkly nedostatečné zohlednění individualizačních kritérií, pro které měl být navýšen nárok na náhradu nemajetkové újmy na jimi požadované částky. Ty činily 1,5 mil. Kč u každé z odvolatelek, nikoliv okresním soudem nesprávně v odůvodnění napadeného rozsudku uváděných 1,6 mil. Kč. Odvolatelky vyslovily přesvědčení, že prvostupňový soud měl dostatek podkladů, aby mohl přiznat nárok v jimi uplatněné výši. Zdůraznily, že v důsledku nehody přišly o manžela a otce, což pro ně představuje obrovskou a ničím nenahraditelnou ztrátu. Na zemřelém byly do značné míry existenčně závislé, ztráta blízkého byla důsledkem výlučného zavinění dopravní nehody ze strany obžalované, která riskantně předjížděla a dostatečnou satisfakci pak neskýtá ani mírné potrestání obžalované prvostupňovým soudem.
4. Pozůtalá manželka [REDACTED] vyzdvihla dlouholeté, spokojené a šťastné partnerství se zemřelým, jehož ztráta ji natolik zasáhla, že nebyla již schopna duševní práce a musela předčasně ukončit svou profesní dráhu. Pozůtalá dcera [REDACTED] zdůraznila, že se zemřelým otcem a svou matkou žila ve společné domácnosti. Intenzita újmy, kterou utrpěla, byla zesílena tím, že byla bezprostředně konfrontována s následky dopravní nehody a v důsledku prožité tragédie se zhoršilo její autoimunitní onemocnění. Pozůtalá dcera [REDACTED] připomněla, že ač se zemřelým otcem, sestrou a matkou ve společné domácnosti nežila, byla s původní rodinou v úzkém sepětí. Újma všech odvolatelek byla zintenzivněna i tím, že šlo o nenadálou tragédii, během níž neměly možnost se se zemřelým rozloučit.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rubicková

5. Odvolatelky navrhly, aby krajský soud napadený rozsudek v částech jich se týkajících zrušil a přiznal jim jimi uplatňované částky z titulu nemajetkové újmy včetně příslušenství. Dále vznesly požadavek, aby odvolací soud z formálních důvodů zrušil i výrok, jímž byla se zbytkem uplatněného a nepřiznaného nároku na náhradu nemajetkové újmy odkázána na civilní řízení poškozená [REDAKCE], neboť v jejím případě prvostupňový soud vznesenému požadavku plně vyhověl a nezůstal tak žádný zbytek nároku, s nímž by bylo na místě odkazovat ji na civilní řízení.
6. Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, *nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přiblíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.* Podle § 254 odst. 2 tr. řádu, *mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.* Podle § 254 odst. 3 tr. řádu, *jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytýkané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výroky podáno odvolání.*
7. Ve smyslu citovaných zákonných ustanovení **přezkoumal** krajský soud ke všem třem podaným odvoláním prvostupňový rozsudek v napadených výrocích, v témže rozsahu přezkoumal i řízení, které napadenému rozsudku předcházelo a dospěl k závěru, že odvolání jsou důvodná.
8. **Řízení** předcházející napadenému rozsudku netrpělo žádnými vadami, které by vedly k tomu, že rozsudek by nemohl obstát a musel by být bez dalšího zrušen. Okresní soud konal řádně a při zachování veškerých zákonných lhůt hlavní líčení, v němž jak obžalované, tak i poškozeným poskytl dostatečný prostor k uplatnění jejich argumentace týkající se vznesených nároků na odčinění nemajetkové újmy. Potud ostatně výhrady ani nevznáší žádná z odvolatelek.
9. **V meritu** věci je pak v prvé řadě nutno uvést, že okresní soud správně poukázal na příslušná ustanovení občanského zákoníku, z nichž vyplývá nárok všech tří odvolatelek na nemajetkovou újmu. Správně též upozornil na ustálenou judikaturu, od níž se odvíjí základní výše takového nároku v závislosti na stupni příbuzenské blízkosti pozůstalých k zemřelé osobě. V tomto ohledu postačuje odkázat na bod 29. odůvodnění napadeného rozsudku. Ani v tomto ohledu odvolatelky okresnímu soudu žádných výčitek nečiní.
10. Pokud jde o výši nároku všech tří odvolatelek, pak prvostupňový soud úplně a správně zjistil skutkové okolnosti, tedy zejména reálné poměry panující v rodině zemřelého a jeho vztahy k pozůstalé manželce a pozůstalým dcerám. Byť to výslovně neuvádí, je zřejmé, že okresní soud správně vyšel z toho, že žádné individualizační kritérium nepramení z věku zemřelého či jeho zdravotního stavu. [REDAKCE] zemřel ve věku nedožitých 66 let. Nejednalo se tedy o osobu na počátku své životní dráhy ani o seniora vysokého věku, tak aby z toho vyplývalo navýšení či snížení základního nároku na peněžní zadostiučinění. Z pitevního protokolu (viz č.l. 36) vyplývá, že zdravotní stav zemřelého odpovídal jeho věku a nešlo tedy o mimořádně zdravého či zachovalého jedince, jehož smrt by byla o to zbytečnější.
11. Krajský soud však dospěl k závěru, že ne všechny správně zjištěné okolnosti prvostupňový soud patřičně docenil.
12. V případě pozůstalé manželky [REDAKCE] okresní soud po právu dovodil, že většina okolností jejího vztahu se zemřelým manželem je standardního rázu. Mezi touto poškozenou a zemřelým manželem panovaly standartní (tj. dobré) rodinné vztahy, poškozená nebyla ani ekonomicky ani zdravotně na zemřelém závislá tak, aby jeho smrt pro ni představovala totální destrukci jejího ekonomického a sociálního ukotvení.

13. Za mimořádný prvek odůvodňující navýšení základního nároku pak nelze mít ani *vedení společné domácnosti* se zemřelým manželem. To je totiž pravidlem soužití mezi manželi. Měla-li by tato okolnost být pokládána za něco mimořádného, de facto by to znamenalo prolomení ustálené judikatury stran stanovení onoho základního nároku. Měl-li by tento být automaticky z důvodu vedení společné domácnosti navyšován u pozůstalého manžela, prakticky by se tím automaticky a pravidelně (tj. pro drtivou většinu případů) zvyšovala ona základní částka nároku na odškodnění újm z titulu ztráty manžela.
14. Naproti tomu však krajský soud má za to, že dopad ovdovění se u pozůstalé manželky neprojevil pouze v běžném občanském životě, ale měl přesah do života profesního. Jak krajský soud zjistil nejen z tvrzení této pozůstalé, ale i ze sdělení územní správy sociálního zabezpečení (viz č.l. 177), tato poškozená si sice o předčasný starobní důchod zažádala již 26.10.2022, šlo však o předčasný starobní důchod bez jeho výplaty, a pracovní poměr u svého zaměstnavatele [REDACTED] ukončila 30.4.2023, tedy tři dny po svém ovdovění. Jakkoliv pozůstalá manželka [REDACTED] dosáhla věku umožňujícího odchod do starobního důchodu, nelze ji označit za osobu, která by při standartním běhu událostí nemohla dále svou profesi vykonávat. Že se tak stalo, bylo přinejmenším spolu-zapříčiněno jejím ovdověním. Nutnost opustit zaměstnání a ukončit profesní život tak dle názoru krajského soudu zakládá jedno z individualizačních kritérií, o které je na místě navýšit základní částku zadostiučinění. Jak zmíněno již výše, tragédie tuto poškozenou zasáhla na sklonku její profesní kariéry a nelze to tedy připodobňovat k situaci, kdy je pozůstalý zasažen v profesním životě na počátku produktivního věku či v některé z jeho dřívějších etap. Proto navýšení základního nároku z titulu nutnosti ukončit *profesní život* nelze realizovat ve vyšší hodnotě než 5 %, která krajský soud shledal přiměřenými všem okolnostem projednávaného případu.
15. Další individualizační kritérium krajský soud spatřuje v tom, že zemřelý manžel jako jediný mužský element v rodině zajišťoval péči o zdravotně handicapovanou dceru [REDACTED], která žila s ním a s pozůstalou [REDACTED] ve společné domácnosti. Standartní tíživý prožitek pozůstalé [REDACTED] ze ztráty manžela, jenž zajišťoval tuto péči, se tak umocňuje obavou z nezvládnutí tohoto břemene a úzkostí z toho, jak si pozůstalá manželka poradí, až bude muset sama řešit sniženou pohyblivost své dcery [REDACTED]. Tento nežádoucí efekt odvolatelka ve svém oprávněm prostředku sice nesprávně označuje jako *existenční závislost* (zemřelý nebyl jediným živitelem rodiny), obsahově však jde patrně o poukaz právě na to, co zmínil krajský soud výše k zintenzivnění negativních prožitků z ovdovění. Krajský soud má za to, že tento aspekt je přiměřeně ocenit navýšením základního nároku o 15 %.
16. Sumárně tak nárok pozůstalé manželky [REDACTED] lze vyčíslit v následující tabulce:

manželka [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	návrh (čl. 135)		1 500 000,00 Kč
	Ø měs.příjem 2022		40 353,00 Kč
	koeficient		20
	základní nárok		807 060,00 Kč
	nutnost opustit zaměstnání	5%	40 353,00 Kč
	obavy z (ne)zvládnutí péče o handicapovanou dceru [REDACTED]	15%	121 059,00 Kč
	individualizovaný nárok		968 472,00 Kč
	spoluzavinění zemřelého	0%	0,00 Kč
	příznatelná NÚ		968 472,00 Kč

17. V případě pozůstalé dcery [REDACTED] okresní soud rovněž správně zjistil standartní, tj. dobré rodinné vztahy. Prvostupňový soud po právu též zohlednil to, že tato pozůstalá byla do značné míry konfrontována i s dopravní nehodou samotnou, neboť projížděla místem nehody za svým otcem. Nejednalo se přitom o situaci, kdyby se pozůstalý k dopravní nehodě dopravil na základě vlastního rozhodnutí zjistit, co se událo (byť takové rozhodnutí by bylo naprosto

pochopitelné a legitimní). Poškozená se dostala na místo bezprostředně po nehodě, pomáhala identifikovat otce, zajišťovala odtah vraku (č.l. 86) apod. Nešlo sice o situaci, kdy je tragickému vjemu vystaven jedinec svou bezprostřední účastí či *přítomností při tragédii* samé či se snaží vyprošťovat blízkého z vraku (tzv. „umírání v náručí“), ale jde o situaci velmi se tomu blížící. Okresní soud ji správně a vyváženě kvantifikoval na 12% navýšení základního nároku zadostiucnění.

18. Krajský soud však za další individualizační kritérium, které prvostupňovým soudem v potaz vzato nebylo, pokládá fakt, že tato pozůstalá dcera žila ve *společné domácnosti* se svými rodiči. Zatímco vedení společné domácnosti manželů není ničím neobvyklým a naopak je pravidlem, u dospělých dětí se jedná spíše o výjimku. Vedení společné domácnosti dospělého dítěte s rodiči pak zahrnuje každodenní pravidelné setkávání se při běžných aktivitách v rozličných etapách dne, pravidelné řešení běžných každodenních radostí i strastí a obecně řečeno, daleko intenzivnější soužití osob obývajících společnou domácnost než jedinců, kteří již vedou samostatný život. Ztráta osoby obývající společnou domácnost je také pro pozůstalé daleko zřetelněji patrná, kdy absence blízké osoby žijící ve společné domácnosti vnímá pozůstalý v každém okamžiku, v němž při běžném průběhu společného života byl zemřelý přítomen. Vyjádřeno jinak, pozůstalému po zemřelém, který s ním žil ve společné domácnosti, je v každý moment připomínána tragická událost a bolest ze ztráty takové osoby tak opakovaně a daleko častěji ožívá, než je tomu v případech, kde pozůstalý se zemřelým společnou domácnost nevedl. Jak zmíněno již výše, tyto okolnosti dopadají i na pozůstalou manželku, u ní však vedení společné domácnosti nelze pokládat za mimořádné a normě se vymykající kritérium. Z titulu vedení společné domácnosti pozůstalého zletilého dítěte se zemřelým krajský soud již v dřívějších svých rozhodnutích kvantifikoval navýšení základního nároku o 20 % a takto učinil i v případě pozůstalé dcery [REDACTED].

19. Posledním individualizačním kritériem pak je *zdravotní stav pozůstalé dcery* [REDACTED]. Ta trpí tzv. [REDACTED], což je [REDACTED] a jde o onemocnění, které má vliv na pohyblivost pacienta. Poškozená uvedla, že při svých potížích s pohyblivostí spoléhala na otce, například že jí snese ze schodů (viz č.l. 147 p.v). Ačkoliv jde v tomto dílem o standardní výpomoc rodinných příslušníků žijících ve společné domácnosti, tak jak to vyžadují potřeby slabšího na straně jedné a možnosti a schopnosti silnějšího člena společné domácnosti na straně druhé, tak dílem jde již o poněkud vyšší míru spoléhání se na zemřelého a s tím se pojící vyšší míru úzkosti prožívané v souvislosti se ztrátou otce. V porovnání s její matkou však jde u této odvolatelky přeci jen o obsahově užší obavy či úzkosti a tomu pak logicky musí odpovídat i nižší procentuální kvantifikace tohoto individualizačního kritéria u pozůstalé dcery [REDACTED] ve srovnání s její matkou. Aniž by chtěl krajský soud jakkoliv zpochybňovat strach pozůstalé dcery, že nastane situace, kdy se pro své onemocnění nebude moct hýbat a bude potřebovat pomoc, kterou jí chybějící otec již nebude schopen poskytnout, půjde stále „jen“ o obavu, ale nikoliv o nutnost reálného vyřešení takové situace, kteréžto bříme zůstane na bedrech pozůstalé manželky. S nadsázkou řečeno, zatímco pozůstalá dcera [REDACTED] se bude bát, zda a kdy nastane problémová situace a bude si zoufat, jak ji řešit, u pozůstalé manželky k týmž obavám přiroste ještě úzkost z toho, že takovou situaci bude muset skutečně vyřešit a jak to zvládne. Obsahový či kvalitativní rozdíl mezi duševními útrapami pramenícími z tohoto titulu u pozůstalé manželky na straně jedné a u pozůstalé dcery [REDACTED] na straně druhé shledal krajský soud přiměřeným ocenit navýšením základního nároku u pozůstalé dcery [REDACTED] o 5 %, zatímco její matce z obdobného (nikoliv však stejného) titulu přiznal navýšení 15%.

20. Podrobnosti výpočtu zadostiucnění vyplývají z následující tabulky:

[REDACTED] dcera [REDACTED]	návrh (čl. 135)		1 500 000,00 Kč
	Ø měs.příjem 2022		40 353,00 Kč
	koeficient		20
	základní nárok		807 060,00 Kč
	vedení společné domácnosti	20%	161 412,00 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rubicková

přítomnost u nehody	12%	96 847,20 Kč
vyšší míra závislosti na zemřelém	5%	40 353,00 Kč
individualizovaný nárok		1 105 672,20 Kč
spoluzavinění zemřelého	0%	0,00 Kč
příznatelná NÚ		1 105 672,20 Kč

21. V případě pozůstalé dcery [REDAKCE] okresní soud po právu dovodil, že i u ní se jednalo o standardní, tj. dobrý vztah k otci, tato poškozená nebyla ani ekonomicky ani zdravotně na zemřelém závislá a náleží jí tak peněžní zadostiučinění ve výši základního nároku představujícího 20-ti násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy.
22. Na rozdíl od okresního soudu však krajský soud dospěl k závěru, že i u této poškozené existuje jedno individualizační kritérium. Tato poškozená opustila společnou domácnost své původní rodiny v roce 2017 (viz č.l. 147) a jde o tak o situaci odlišnou oproti její mladší sestře [REDAKCE]. Z provedeného dokazování se však podává, že i tato odvolatelka, ač ve své samostatné domácnosti žije sama, je bezdětná a nemá tedy žádnou vlastní novou jadernou rodinu, která by pro ni tzv. „stála na prvním místě“. Tato poškozená také referovala o tom, že ke svým rodičům pravidelně takřka denně docházela, trávila s nimi volný čas a včleňovala se do jejich života v podstatě způsobem obdobným, jako kdyby byla stále součástí společné domácnosti. Krajský soud proto dospěl k závěru, že u této poškozené nedošlo k úplnému odpoutání od původní rodiny (jak tomu zpravidla bývá u dospělých dětí), na druhé straně však nepřetrvalo natolik intenzivní propojení s původní rodinou jako je tomu v případě vedení společné domácnosti u její sestry [REDAKCE]. Za přiměřené a vyvážené ocenění tohoto rozdílu shledal krajský soud u pozůstalé [REDAKCE] 5% navýšení základního nároku. Podrobnosti vyplývají z následující tabulky:

[REDAKCE] dcera	návrh (čl. 135)		1 500 000,00 Kč
	Ø měs.příjem 2022		40 353,00 Kč
	koeficient		20
	základní nárok		807 060,00 Kč
	vedení quasi-společné domácnosti	5%	40 353,00 Kč
	individualizovaný nárok		847 413,00 Kč
	spoluzavinění zemřelého	0%	0,00 Kč
	příznatelná NÚ		847 413,00 Kč

23. Naproti tomu u žádné z odvolatelek nemohl krajský soud za individualizační kritéria pokládat to, že o svého blízkého přišly náhle a nemohly se s ním rozloučit, ani že jeho smrt byla zapříčiněna výlučně jednáním obžalované. *Náhlost úmrtí* nelze pokládat za něco, co by se vymykalo obvyklému průběhu událostí při dopravních nehodách a traumatech při nich utrpěných. Ztráty života při dopravních nehodách jsou nezdídky náhlé a neočekávané. A jakkoliv psychika každého lidského jedince funguje jinak, nelze vyloučit, že za eventuální individualizační kritérium by mohla být pokládána spíše situace, kdy při nehodě poraněný stráví určitý čas v nemocnici, kde blízcí po určitou dobu vnímají jeho zdravotní stav a s hrůzou očekávají, zda a kdy zemře. Prožitky blízkých pojící se s takovou nejistotou mohou být mnohdy tíživější než náhlá ztráta. *Výlučné zavinění* je vyjádřeno v tom, že při výpočtu zadostiučinění není pracováno s žádným spoluzaviněním zemřelého, jak je patrné z výše uvedených tabulek.
24. Krajský soud má za potřebné ke svým úvahám o *individualizačních kritériích* jak v obecné rovině, tak v konkrétech u všech tří odvolatelek zdůraznit, že jakkoliv výše uvedená argumentace může na první pohled působit technokraticky, bez-emočně či dokonce cynicky, nejde v žádném případě o znevážení bolesti pozůstalých. Jedná se pouze o důsledek snahy nalézt v maximální možné míře určitá objektivní hlediska, jimiž by bylo možno poměřovat ryze subjektivní (a v zásadě nepoměřitelnou) veličinu, jakou je prožitek ze ztráty blízké osoby. Justiční orgány proto musejí pátrat po takových životních jevech ve vztazích pozůstalých a zemřelého, které se něčím vymykají obvyklému odvíjení rodinných poměrů a životních tragédií. Pouze při identifikaci takového jevu a určení váhy jeho mimořádnosti v obvyklých rodinných vztazích lze vyslovit závěr, že ztráta

blízkého představuje u jednoho jedince větší újmu než ztráta blízkého u někoho jiného. Jen tehdy totiž lze ospravedlnit favorizaci určitých pozůstalých a stavět jimi vytrpěnou bolest nad příkoří jiných truchlících, kteří ve svém rodinném okruhu utrpí obdobnou ztrátu blízkého.

25. Justiční orgány či obecně lidská spravedlnost není a nemůže být schopna vyřešit konfliktní situace podle představy každého v konfliktu stojícího jedince. Tyto představy se totiž mohou diametrálně odlišovat, mohou být ovlivněny celou řadou emocí (byť mnohdy pochopitelných a legitimních) a justiční orgány se mohou toliko snažit hledat rovnováhu mezi protichůdnými zájmy účastníků konfliktní situace. Ti na ni mají mnohdy jasný a ucelený náhled, justiční orgány však k případům nemohou přistupovat neobjektivně a rezignovat na opatření objektivních informací, na jejichž podkladě mohou věc vyhodnotit a vyváženě posoudit. Účastníkům řízení se tak mohou mnohdy kroky justičních orgánů jevit jako buď nadbytečné anebo naopak nedostačující.
26. Konkrétně vzato, odvolatelky takto v prvním okruhu namítají, že měly málo informací o příčině smrti jejich blízkého, k druhému okruhu pak zaznívá výhrada, že nebyl zpracován dopravně technický posudek k rychlosti jízdy obžalované. Justiční orgány však právě v rámci objektivní a zjištění příčin smrti poškozeného musely nařídít pitvu, což má své časové nároky a k pozůstalým se tak informace o lékařských zjištěních nemohla dostat dříve, než byl tento medicínský úkon realizován. Zpracování dopravního znaleckého posudku pak v projednávaném případě bylo nadbytečné, neboť z ostatních dostupných důkazů bylo bez důvodných pochybností zřejmé, kdo je viníkem předmětné dopravní nehody a z jakých důvodů, takže zadávání dopravního znaleckého posudku by nanejvýš prodloužilo řízení a oddálilo okamžik, kdy by se pozůstalým dostalo alespoň určité satisfakce v podobě potrestání původce jejich újmy.
27. Shora uvedené odvolací soud už uvádí ve snaze vysvětlit odvolatelkám, že kroky justičních orgánů činěných v projednávané kauze nebyly nikterak tendenční a na kohokoliv útočící či naopak kohokoliv protežující, ale že šlo o nutné úkony směřující k řádnému vyšetření kauzy. Lze jistě pochopit, že pro pozůstalé se v důsledku tragédie tzv. zastaví svět, ten však musí fungovat i nadále a maximálně se snažit, aby dodržel veškeré povinnosti, které vyplývají ze společenského řádu. S nadsázkou řečeno, nemůže připustit ani krevní mstu na straně jedné, ani zavírat oči před protiprávním jednáním na straně druhé. Krajský soud nechce zpochybňovat subjektivní vjem odvolatelky [REDAKCE] tvrdící, že s nimi bylo jednáno necitlivě (cit. „jako s kusem hadru“), je však přesvědčen, že jde o výlučně subjektivní vjem ovlivněný prožívanou bolestí a zoufalstvím. V důsledku toho si tato poškozená mohla jí označená a napadaná vyjádření policistů interpretovat zcela jinak, než jak mohla být míněna. Odvolací soud takto nevěří, že by jakýkoliv policista při takovéto nehodě cynicky poznamenal „co byste chtěla, když měl motor vzadu“. Pokud o usazení motoru byla řeč, pak nanejvýš ve snaze vyjádřit spoluúcast a lítost nad tragédiemi, které mají těžší následek z důvodu konstrukčních vlastností kolidujících vozidel. Stejně tak krajský soud nemůže uvěřit tomu, že by kterýkoliv policista tvrdil, že drogy za volantem jsou polehčující okolnost.
28. Z popsanych podstatných důvodů krajský soud prvostupňový rozsudek v napadených částech **zrušil a ve věci znovu rozhodl**.
29. V rozhodnutí odvolacího soudu se pak muselo promítnout, že k momentu jeho rozhodování již tzv. pojišťovna povinného ručení odvolatelkám uhradila částky přisouzené jim (byť tehdy nepravomocně) prvostupňovým soudem. Přiznatelné částky nemajetkové újmy proto krajský soud musel ponížít o již poskytnuté plnění. Z téhož důvodu musel zasáhnout i do formulace úroku z prodlení, neboť díky plnění ze strany pojišťovny povinného ručení nabíhal úrok z prodlení nejprve z celé přiznatelné částky (tj. od 1.12.2023 do 12.12.2023, kdy pojišťovna povinného ručení poskytla částečné plnění) a následně již jen z neuhrazeného rozdílu, a to od 13.12.2023 do zaplacení. Počátek běhu úroků z prodlení krajský soud ve shodě se soudem prvního stupně odvíjel od návrhu poškozených, který nemohl překročit.

30. Naproti tomu krajský soud nemohl z podnětu podaných odvolání korigovat výrok, jímž byla další poškozená, a to [REDAKCE] odkázána se zbytkem uplatněného a soudem nepřiznaného nároku na řízení ve věcech občanskoprávních. [REDAKCE] odvolání nepodala a do výroku jí se týkajícího se nelze prolamovat prostřednictvím odvolání ostatních poškozených. K tomu by mohlo dojít pouze tehdy, pokud by odvolací soud na podkladě odvolání některých poškozených dospěl k závěru, že jimi vytýkané vady v částech jich se týkajících mají původ ve výroku o vině. Pak by musel přezkoumat i výrok o vině a teprve v návaznosti na to všechny z něho pramenící další výroky. To však není situace projednávaného případu, neboť odvolatelkami vytýkané vady původ ve výroku o vině neměly a krajský soud tak neměl žádný mandát k tomu, aby mohl zasáhnout do adhezního výroku týkajícího se jiného poškozeného než odvolatelek.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do 2 měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.).

Dovolání mohou podat

- a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i neprospěch obviněného,
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 59 odst. 3 tr.ř.) podání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až 1) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

Opravný prostředek podaný v elektronické podobě musí být vybaven uznávaným elektronickým podpisem (§ 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb.) nebo podání musí být učiněno prostřednictvím datové schránky dle § 8 zákona č. 300/2008 Sb.; bez těchto náležitostí se k podání v elektronické podobě nepřihlíží.

České Budějovice dne 20.2.2024

Ondřej Vítů v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rubicková